JURAJ DŽORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU
Mali oglasnik 10 riječi D. 3.50 svaka daljnja 50 p
Priopćeno po retku D 10 — Plativo i tuženo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul Episkopa Miloša
Izdavač i odgov. urednik Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 —

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
Pretplata mjesečno Din 14.- Inostranstvo Din 20
Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA IV — ŠIBENIK — 12 SEPTEMBRA 1936 — SPLIT — BROJ 419

Guja u njedrima

Ko promatra današnje krvave događaje u Španjolskoj i Rusiji mora da protrne od grozote i sam sebe upita: pa ovakovih strahota nismo zapamtili ni u nedavnom svjetskom ratu, kamo srlja ovo bezglave čovječanstvo, nije li zbilja nastupilo vrijeme da je čovjek postao zvjer za čovjeka, kako no je rekao onaj filozof: *homo homini lupus?* Ovakovi nemili događaji izlaze iz nacionalnoga okvira bilo koje političke stranke i spadaju u područje socijalne politike, koja zanima sve stranke i slojeve čitave ljudske zadruge.

Dva su glavna pojma, na kojima se izgrađuju slojevi naroda; dva naime osjećaja, koji daju impuls i snagu svim pokretima, a to su osjećaj vjere i domovine. Prvi spada u djelokrug crkve a drugi u djelokrug države. Premda tomu država i crkva postaju dvije moralne snage, koje su upućene da paralelno razviju svoju akciju, da se pomažu i izbjegavaju sukobe kako će da uščuvaju u narodu ravnotežu dobra poretka. Bez nacijonalnog ideala i vjerskog morala nema napretka ni poretka u nijednoj državi.

Ako li ovo načelo vrijedi za stare već ustaljene države, koliko neće više vrijediti za države novijeg postanka, koje su tek na početku svoga konsolidovanja i za koje hoće se još dugi niz godina dok proces stapanja pojedinih česti nadje svoj spoj u jednoj čvrstoj cjelini. U ovakom periodu nalazi se sada naša mlada kraljevina Jugoslavija. Svaki socijalni potres mogao bi ne samo zaustaviti ovaj proces napretka nego u vrtlogu današnjih burnih vremena mogao bi zagroziti i njezinim opstankom.

Govorimo otvoreno: komunizam, boljševizam, marksizam, kako li se zove, ako ne može da uspije u velikoj Američkoj Uniji, državi od 130 milijona, ako, kako vidimo, sada sam sebe ruši u velikoj sovjetskoj Rusiji, državi od 150 milijona, jer izazivlje protiv sebe veliku reakciju, kako da uspije bez poremećenja javnog poretka u Jugoslaviji, malenoj državi od 15 milijona duša, pa makar se je on u drugoj blažoj formi u nas javljao? Hoće li diktatura Ataturka kemalj—Paše, Adolfa Hitlera, Benita Mussolina, ili socijal-staca—komunistička podloga Leona Bluma postati regulativom u vodjenju državnih posala, to na spada u ovaj članak, prepušta se vremenu koje će o tome odlučiti; ali nekoji neugodni pojavi u previranju političkih tendencija kod nas turaju mi pero u ruku da napišem ove retke obzirom na posebne prilike našega naroda u ovom periodu njegova konsolidovanja.

Zdravo shvatiti i ispravno voditi državne poslove glavni je cilj uspješne narodne politike. Ako li je crkva kao zaštitnica vjere veliki faktor u podržavanju javnoga poretka onda javni interes zahtjeva da se uspostavi ravnoteža između njezine i državne akcije. Sukoba nesmije da bude jer je time poremećen javni red na štetu jedne i druge stranke. Građanski vjerski ratovi zabilježeni su kao najstrašniji u povijesti čovječanstva. Autoritet državne vlasti treba da stoji iznad svega prema onoj mudroj rečenici starih Rimljana: *salus reipublicae suprema lex esto!* Ja ću i ovom prigodom, kao što sam i drugom, istaknuti, da nema nikakova razloga u našoj državi stvarati kakav „Kulturkampf" jer crkva katolička u Jugoslaviji uživa takovu slobodu, takovu materijalnu i moralnu potporu, kakovu nije nikada uživala prije u bivšoj Austro—Ugarskoj monarhiji.

Izmedju 16 zakonom priznatih vjeroispovijesti u Jugoslaviji dvije uživaju svoju predominantnu moć: jedna — pravoslavna — najvećim brojem od 6,785.506 pripadnika, druga — katolička — akcijom i brojem sa 5.962 518 vjernika. O nedavnoj formaciji starokatoličke crkve ne vodi se računa, jer ona sa svojih 7 273 pripadnika ne vodi uticajnu riječ u javnom životu. Danas je na poprištu katolička crkva sa svojom akcijom, na ustuk prijetećeg boljševizma. Obzirom pak na provadjanje ove akcije u hrvatskom dijelu našega naroda smatram se dužan, da kao Hrvat po rodu i plemenu, kao katolički svećenik po zvanju i uvjerenju, upozorim javnost na nekoje neispravne linije, koje nisu na korist državi, a još manje crkvi, koja takovu akciju provadja. Spajati katoličtvo i hrvatstvo u jedan nerazdruživi pojam, čini mi se skroz neispravno. Treba imati u bistrom vidu pravi karakter katoličke crkve. Ona nije označena nikakovim regijonalnim ili nacijonalnim prezimenom (kao na primjer srpska, bugarska, grčka i ruska pravoslavna crkva) jer po svojoj ustanovi ima karakter univerzalnosti. Dakako tim nije isključeno da svaki katolički vjernik može se politički osjećati kao dobar Hrvat, Slovenac i Srbin.

Pratim pozorno događaje u domovini i opažam da skoro svaka nabožna svečanost u crkvi katoličkoj u pravcu organizirane katoličke akcije, dovršuje u nastavku preko crkovnog praga sa političkom demonstracijom, te izgleda kao da je crkva katolička stupila u službu jedne političke stranke kojoj se ciljevi razilaze sa smjernicama državne akcije. Odtud nije isključen sukob, koji bi bio na štetu najveću istoj katoličkoj akciji.

Ima nešto u tim redovima prisrivena pred čim nesmijemo da zatvorimo oči.

Ima ne mali broj ljudi, koji se ne žacaju nikakovih sredstvâ da uzdrmaju javni poredak, a u svom bijesu traže prve žrtve u crkvi i svećenstvu. Na dokaz boljševizam u Rusiji i komunizam u Španjolskoj. To su oni destruktivni elementi, koji su na smetnju i propast svakoj sredjenoj državi. Ljudi internacijonalne boje ne prezaju od nikakve revolucije ni krvavog djela, nemaju što da izgube, jer nemaju u srcu ni vjere ni domovine. To je ona guja (zmija) na koju ciljaju ovi retci. Ta se guja znade umiješati i u pobornike za „hrvatsko pitanje", ona i na crkvenom zborovanju stoji u zasjedi sakrivena, a da, kad, se pruži prigoda, ušt ne svoj otrov.

Očevidci ljetošnog hodočašća Mariji Bistričkoj iz Zagreba pripovijedali su mi da su se tom proštenju u velikom broj p pridružili nekoji šareni elementi, koji su u svojem zapuću na prsima uz sliku Križa i Majke Božje, nosili slike i emblеme kriminalnih zlikovaca i ubojica. I ako upozoreni od dotičnog vodećeg svećenika, da njima sa takovim znakovima revolucijonarnog značenja nije mjesta za crkovnim križem i barjacima, nisu se dali maknuti, već se u jednoj čisto nabožnoj narodnoj svečanosti nastupili kao tobožnji branitelji „slobode" seljaštva, „hrvatskog pitanja" i tako dalje. Prava pretanzicija crkovnih i narodnih svetinja. Ovo je samo sitan detalj one razvratne komunističke propagande, kojom nekoji hoće u narodu da potresu autoritet države i unesu ovu rastrojnu struju u zdrav organizam našega pučanstva na selu, koje je odano svojoj vjeri i domovini.

S druge strane opažam da dušobrižno—katoličko svećenstvo mladje generacije koje je neposredno skopčano sa životom sela, više puta u svojoj naivnosti ili partijskoj pristranosti propušta s vida ove simptome i nasjeda sličnim agitacijama, koje, nedao Bog, mogu jednog sudbonosnog dana urediti nemilim događajima sličnim onim u Španjolskoj. Mudra je ona pučka rečenica: ko što sije to i žanje.

Na to se već sluti u višim uvidjavnim crkovnim krugovima. Katolički dnevnik „Nedjelja" što se tiska u Zagrebu u broju 34 od 23. VIII ove godine kako prenaša „Hrvatska Straža" u broju 197 od 28. VIII o. g. piše ovo:

> „Zemlja mora u Španjolskoj kao i na cijelom svijetu pripasti seljacima, a tvornice malo po malo radnicima, a svećenstvo mora poći onim putem koji im je nedavno jasno obilježio današnji veliki papa. Velika *pogriješka* španjolskog svećenstva bila je ta, što je nastupilo aktivno u *stranačkoj* politici, a zapustilo svoju glavnu i jedinu dužnost, brigu oko spasavanja duše. Veliki dio krivnje za sve što se danas događa u Španjolskoj nose na svojoj savjesti ne samo katolici svijetovnici viših staleža nego i španjolsko *svećenstvo* u prvom redu ono više".

Ovaj krupni problem o socijalnoj organizaciji katoličke akcije na ustuk boljševizmu ne zanima samo krugove katoličke crkve u Jugoslaviji on je na dnevnom redu i kod velikih naroda Njemačke i Francuske. Kao što su lanjske godine njemački katolički biskupi na kongresu u Fuldi, tako je i nedavni biskupski sastanak u Francuskoj dao smjernice katoličkoj akciji i postavio pravila u pogledu odnošaja sa državnom vlasti. Najveći katolički dnevnik u Francuskoj „La Croix" („Križ") donio je prošlih dana u izvatku glavna pravila, u kojima se preporuča svećenstvu ovo: neka se brižno klone toga da se veže uz koju političku stranku, kao što neka se stalno brine kod vjernika da crkvu i katoličku akciju drže izvan i iznad stranaka. U pogledu države naredjuju francuski biskupi katolicima, neka lojalno vrše svoje državljanske dužnosti i neka poštuju državnu vlast, koja postoji. Mladeži naredjuju da se ne upliću u političku vrevu, jer još nema dovoljno spreme i potpuno životnog iskustva, kao što svećenici neka se ne upisuju u koju političku stranku, niti smiju da budu u što vrijeme vodje, pretstavnici, propagatori bilo koje političke stranke dok su pretstavnici katoličke akcije. U smislu ovih odredaba pri nedavnim parlamentarnim izborima u Francuskoj pariški kardinal Verdier dao je uputu svećenstvu, neka ne sudjeluje aktivno u izbornoj borbi, te naglasio naprotiv neka svećenstvo ostane kod svog karitativnog i pastoralnog rada. Prenašajući ove odredbe i upute iz pariškog katoličkog dnevnika, katolički tjednik „Hrvatska Obrana" iz Djakova u broju 28 o. g. nadodaje:

> „Sve je ovo vrlo poučno za naše svećenstvo, za našu katoličku štampu i za naša katolička društva".

Potpuno se slažemo.

Nije dakle pametno nositi u njedrima guju, koja nas može u svaki čas ljuto pecnuti.

Split, 10 septembra 1936.

FRANO IVANIŠEVIĆ
senator.

Čehoslovačka, Hrvati i Srbija

Donosimo ovaj značajni članak radi njegove aktualnosti, tim više što se u zadnje doba u bjesomučnosti raznih negativnih tvrdnja, sa strane nekih zagrebačkih krugova osporava čak i djelo Oslobodjenja. (Ur.)

Prilikom proslave Rodjendana Nj. Vel. Kralja Petra II., u Pragu, g. Dr. Kamil Krofta, ministar spoljnih poslova Čehoslovačke, održao je govor i u njemu istakao sljedeće misli zahvalnosti blagopokojnom Kralju i Srbiji:

„Slava koju je stekla srpska vojska za vreme Svetskog rata u prvom ušao je slava vrhovnog komandanta junačke srpske vojske, koji je sa pravom prešao u istoriju svoga naroda kao Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj.

I čehoslovački narod je isto tako sa zahvalnošću zapisao ime ovog Velikog Kralja u svojoj novijoj istorij.

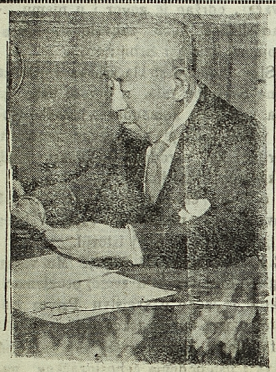
Čehoslovački narod duguje Mu veliku blagodarnost što je u svojoj proklamaciji, koju je izdao u svojstvu Princa Regenta, u početku svetskog rata, prvi put u oficijoznom aktu označio kao jedan od ciljeva i oslobođenje čehoslovačkog naroda ispod austrougarskog jarma.

Mi smo Kralju Aleksandru I Ujedinitelju tako zahvalni što je svojom pobjedom na bojnom polju doprineo da se u Srednjoj Evropi udare trajni temelji novog poretka *i da se obnovi naša državna samostalnost.* Zbog toga je naš narod video u ovom Plemenitom Kralju ne samo svog velikog i vernog prijatelja, *već i jednog od tvgovaca našeg obnovljenog slobodnog državnog života.*

Dok tako veliki čehoslovački državnik ovako se izsažava o svojoj zemlji koja je imala svoje moćne kraljeve i neizmjer

ne dokaze svoje državne historije, koja je dala sjajne legionare, dotle se i ozbiljna i neozbiljna zagrebačka štampa, pa čak i revije itd. *u zadnje doba natječu u dokazivanju da djelo oslobođenja jugoslavenskih zemalja po srpskoj vojsci i jugoslavenskim dobrovoljcima ne postoji i da je Hrvatska Država živila u svom kontinuitetu „integralne državopravne slobode od 1102 do 1918“.* Pri tome se osporava akt O. slobodjenja i logičnim slijedom nastoji ne priznati akt Ujedinjenja 1. Decembra 1918. Ovakova protudržavna i protunarodna rabota označava akte nesračunljivosti ili zlobnosti, po tudjinu plaćene, ali nadasve označava mržnju i nastojanja politike destruktivne naravi i ciljeva.

Mislimo da je krajnje vrijeme da se stane na put kulturnim zločinima protivu Državnog Suvereniteta Jugoslavije i da se onemogućе djelovanja koja ruše historiju i narodnu čast jugoslovenskog naroda i oskvrnjuju grobove najboljih žrtava palih za ideale Oslobodjenja i Ujedinjenje! Dr. D.

Princ Tokugava izabran je za pretsjednika odbora za priredbu XII Olimpijade koja će se održati 1940 g. u Tokiju.

Katolički kler i b. HSS

Iz najpouzdanijeg izvora klerikalnih krugova saznajemo da je katoličko svećenstvo uslo i predvodi seljačke mase b. HSS *samo zato*, što je vodstvo klerikalne politike u Jugoslaviji htjelo da se obezbijedi od oportunizma antiklerikalne politike koju je toliko dobro i uspješno bio organizovao u hrv. masama pok S. Radić.

Sadanji su rezultati sasma drugi i oni se prezentiraju tako, da je b. HSS posvema upala u ruke svećenstva tako, da temeljni programatski ideali Radićeve politike, nisu više bitnost sadanje HSS.

Svećenstvo po naredbi Rima vodi antikomunističku i konservativnu politiku, a takova politika je u punoj suprotnosti sa socijalnim programom Radićeve stranke, koja nije komunistička, ali koja u sebi nosi odlike socijalnog ljevičarskog nastojanja. Seljačke mase radije prihvaćaju socijalne programe, dok svećenstvo vodi te iste mase dalje od t. zv. pučkog fronta.

Dosada pobjeđuju svećenici, a odsada idemo da vidimo. o

Državljanstvo g. prof. Jelašića

Prigodom svog nekidasnjeg boravka u Splitu g. prof. Jelašić, generalni sekretar b. H.S.S. i prvi doglavnik vodje g. Dr. Mačeka, prilikom ispunjenja prijavnice u Hotelu na mjestu u rubrici „državljanstvo“ napisao je, svojom rukom

državljanstvo Hrvatsko-ovdašnje

Ovo registrujemo kao najsvježiji dokaz dobronamjernog političkog rada i osjećanja prema Jugoslaviji kao državnoj cjelini. o

KUPUJEM Brzovne knjižnice, Zlato i Briljante. „Nakit“ posredovanje za nabavu zajmova, Split — Krešimirova 3

DOKLE?

Prigodom proslave rodjendana Njegova Veličanstva Kralja Petra II, dana 6. septembra o. g. u Donjoj Stubici izvjesila su državna nadleštva, pa i zgrada upravne općine državne zastave.

Jedna grupa mladića pod vodstvom nekog Stjepana Gorupca „satnika“ jedne satniju stubičkog bataljona „narodne zaštite“ (Mačekove milicije), skinula je tu državnu zastavu, jer da joj nema mjesta. Kad je žandarmerija ponovno istakla državnu zastavu na zgradi, skinuli su je ti mladići ponovno, strgali i bacili na zemlju pred očima sreskoga načelnika Gjure Turkalja, žandarmerije i uz klicanje mnoštva ljudi, koje je došlo na običajni nedjeljni proglas pred općinsku zgradu.

I dalje? Ništa. — Selima se nakon toga širila vijest, da je „počela u Stubici revolucija“. — I nikom ništa!

Mladići su članovi HSS, vodja njihov je predsjednik mjesne organizacije, koji često zalazi direktno vodstvu.

Mi smo nakon godine i pol pregovora beogradskog krila U. O. i dr Mačeka saznali od Ljube Davidovića ljubomorno čuvanu tajnu o uspjehu tih pregovora: da je dr Maček priznao državu i Dinastiju. Zaista ogroman uspjeh!

Dr Maček veli za sebe, da on ne vodi svoje politike, već onu koju narod hoće.

Ako je to istina, kako se ovi čini, da njegovi oficiri ne priznaju simbola države, državnu zastavu, da oni grubo i izazivajući trgaju taj simbol države, i to na dan slave šefa Dinastije, Njegovog Veličanstva Kralja — slažu sa stanovištem Dr Mačeka?

Što je iskreno? Da li ono priznanje pred Srbijancima, ili ovi čini njegovih ljudi, koji nailaze na odobrenje nehuckane mase, koju kroz godine politički odgajaju Dr Maček i njegov štab?

Dali će Dr Maček poći za svojom savješću i pameću — ili će si dati narinuti politiku od ovako pripremljenih masa. — Da li je konačno ta orijentacija velikog dijela mase — danas apsolutno protudržavna — svjesno, odzgora kroz kanale agitacije pripravljena i po kome?

Smatram, da se o tim činjenicama mora ozbiljno povesti računa i dati jasan odgovor, da se danas ni Dr Maček ne može više u toj situaciji ugnuti otvorenoj riječi, da ne pomaže taktika izmicanja šutnjom i mučećim odobravanjem svega onoga, što se u hrvatskom dijelu naroda radi.

Ako on to zna, što se radi, onda je moralno i direktno politički odgovoran, ako pak nezna, onda nije sposoban za vodju.

Prepuštamo pak jugoslovenskoj javnosti, da ocijeni težinu ovog incidenta sa skidanjem i trganjem *državne zastave*, ove povrede najteže prirode, koju *nijedna* država, nijedna vlast na svijetu nebi pustila bez teških posljedica po počinitelje.

Dr Stjepan Bačić.

Slavnom Uredništvu „TRIBUNE“ Šibenik

Šaljem za Vaš cij. list — koji je danas JEDINI (naša „Borba“ ne izlazi radi materijalnih nemogućnosti) list za informativnu jugoslovensku politiku, ovaj članak povodom žalosnog dogodjaja od 6. 9. 1936 u Donjoj Stubici sa molbom za uvrštenje.

Svi mi zavidamo Šibeniku i Splitu pa i cijeloj Dalmaciji, koja u svojoj sredini ima ovakav bez primjetbe lijepo uređeni poludnevnik.

Tom zgodom moram povodom polemike izmedju „Jutra“ i „Obzora“ na moj članak o demagogiji vodstva HSS (g. Šarinića) konstatirati, da sam ga napisao po informacijama desetine pošteni h i nepristranih ljudi, koje sam provjerio, da dakle odgovara istini. — Razumijem, da g. Šarinić može medju svojim „svjesnim“ pristašama naći ljude, koji će mu potvrditi, da nije ništa ili tako govorio. Ja poznam tu taktiku iz političkih procesa.

Gornjem pak dogodjaju bio sam očevid c.

Ovaj list možete slobodno objelodaniti

Donja Stubica, 9. 9. 1936.

Sa odličnim poštovanjem

Dr Stjepan Bačić

„MLADA HRVATSKA“

„Gonimo nesmiljeno one, koji nam pravac života žele zaokrenuti na opasne i sumnjive puteve.“

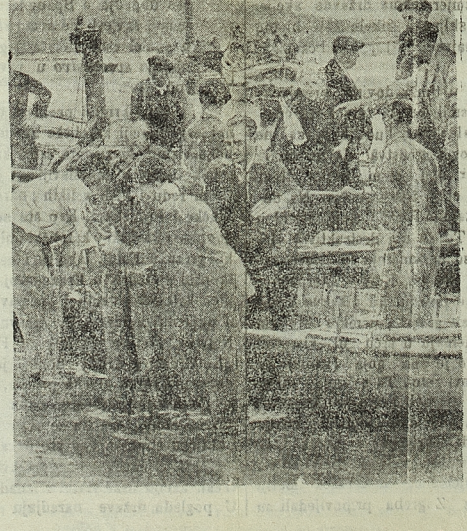
Izašao je u Zagrebu novi tjednik pod imenom „Mlada Hrvatska“, a pod uredništvom dra Vladimira Cicka — bivšeg direktora „Providnosti“.

Ovaj najnoviji zagrebački tjednik, u prvom broju od 5. IX, u svojoj „uvodnoj riječi“, između ostalog veli: „Hrvatski narod ne treba za svoj duhovni, kulturni i socijalni pravac i stom tražiti puta, kada ga imade tako sjajno zacrtan na svakoj stranici svoje prošlosti, u idejnim potezima svojih velikana tamo od najdalje prošlosti do danas. *Čuvajmo to, što imamo i produbljujmo to, idimo u dubinu te* gonimo nesmiljeno one, koji nam taj pravac života žele zaokrenuti na opasne i sumnjive puteve! *A takvih krpelja, koji danas rastaraju pod raznim plaštevima i imenima i imade dosta, na svim stranama.“*

Ova stavka, ili se je izmakla bivšem direktoru „Providnosti“ kad je pisao „uvodnu riječ“ za svoju „Mladu Hrvatsku“ ili je pak g. direktor neobaviješten o idejnim potezima hrvatskih velikana tamo od najdalje prošlosti do danas“

Mi moramo ipak da pripišemo ovu stavku više neobaviještenosti nego li nepažnji g. disektora, jer kad bi on bio obaviješten o idejnim potezima i stremljenjima hrvatskih velikana od bosanskog Kralja Tvrtka, Jurja Šižgorića, čuvenih istarskih humanista iz XVI vijeka, hrv. protestantskih reformatora, dubrovčana Orbina i Gundulića pak Jurja Križanića, Pavla Vitezovića do biskupa Vrhovca i Antuna Mihanovića; kad bi on bio upućen u ideale i plemenita nastojanja ilirskih preporoditelja od Gaja, Draškovića, Demetra i Mažuranića do Jelačića i Strosmajera; kad bi on bio znao kako su nacionalni i kulturni pravac, na stranicama hrvatske prošlosti, zacrtali Rački, Kurelac, Senoa, Bogović, Freradović, Veber-Tkalčević, Pucic, Klaić, Nodilo itd. itd. pa sve do Ante Starčevića — koji je rekao „U Serbiji stanuje najplemenitiji dio hrvatskog naroda“, a o knezu Miloš u: „da bude živio tri tisuće godine nazad, njega bi haran narod bio medju polubogove namestio...“ — i braće Ante i Stjepana Radića, kao pobornicima jugoslovenskog narodnog jedinstva, i kad bi g. direktoru bila poznata naročito ona stranica hrv. prošlosti, na kojoj je Dr Ante Radić napisao: „U tom je naša budućnost — u slozi i s našim narodom istoga jezika i plemena ovde na jugu: od kranjskoga Triglava i našeg Jadranskoga mora, pa tamo do Crnoga mora. „Samo Hrvati“, kako nekoji hoće da budu, to su samoubojice ili pak tudjinske sluge.“ — g. direktor dr Cicak ne bi se bio sigurno zaletio gore navedenom stavkom u svojoj „Uvodnoj riječi“! Jer, kad bi bivšem direktoru dru Cicku bilo uistinu poznato što je napisano na stranicama slavne hrvatske prošlosti, on nikad ne bi bio dozvolio, da se u istom broju „Mlade Hrvatske“, odmah poslije „Uvodne riječi“, u članku „Narodni problemi“, štampaju i ovi retci: „Ali dok Slavonija daje kuće i kućišta i Njemcu i Madžaru, i Ciganinu i Čehu, i dobrovoljcu, zar ne bi mogla dati utočište tolikim Dalmatincima i Hercegovcima, koji ostavljaju svoje gole krševe...“

Dakle, Jugoslovenske dobrovoljce, medju kojima su Hrvati bili u najvećem broju, te naše Vitezove i Heroje, koji su davali svoje živote da spasu Hrvatsku iz tudjinskog ropstva i time ocrtali jednu od najdivnijih stranica hrv. prošlosti, te Jugoslovenske dobrovoljce — naš ponos i diku — koji nam junačkim naporima, svojim i slavne srpske vojske, dadoše Slobodu i Ujedinjenje — te Jugoslovenske dobrovoljce, jedan bivši direktor „Providnosti“

Starci i djeca bježe na čamcima iz Iruna, na početku bombardmana, u francuski grad Hendaye.

ZA KRALJA I OTADŽBINU

Glasovi štampe povodom rođendana Nj. Vel. Kralja Petra II.

(nastavak)

„*ZOV SA JADRANA*". U današnjem teškom, najtežem iskušenju kroz koje prolazi jugoslovenska misao, maltretirana i unakaživana u besmučnom unakrsnom naletu izvitoperenih pojmova i učenja, Ona pretstavlja za nas jugoslavenske nacionaliste jedinu nadu i veru; skladno okrunjenje svega zdravoga i lepoga što leži u odlikama triju naših plemena, a što je Bog slio u jedno jedinstvo. On, je simbol težnja i pregnuća naših. On je, lep i vidovit kao bog, predodređen udesom, da na čelu svojih vernih i odanih sinova, Svojim širokim pogledima, odlučnom rukom i iskrenom ljubavlju prema zemlji i narodu, unese krajnju svetlost u naš unutrašnji život. Jer, koli kogod je tačno da ima opravdanih razloga nezadovoljstvu u greškama i propustima toliko je opet istina da se to nezadovoljstvo može da ukloni i bez odricanja istina koje su se ranije ispovedale. Zato, ako se danas „evolviše" u pravcu plemenskog zaokruživanja, nisu tome razlog greške i propusti, već posvemašnje otsustvo osećaja za narodno jedinstvo.

Proći će ovi bolni dani mutne sadašnjice, udesno nametnuti izgradnji načelnog duhovnog ujedinjenje, utihnuće vika malih i sitnih, koja danas zaglušuje i vređa, razbiće se sve to o veliku stvarnost jugoslavenske istine, koju u Sebi, u svom budućem kraljevskom zamahu, nosi naš Mladi Kralj! Oh! Mi vjerujemo u to! Tako nam Bog pomogao!

„*ISTRA*". 6 septembra slavi cijela Jugoslavija rođendan svoga mladoga Kralja. Sa ostalim narodom slavimo taj dan i mi. Stupivši na prijestolje iza tragične smrti svoga velikog Oca, Nj. Veličanstvo Kralj Petar II je i samom svojom pojavom onupio oko prijestolja sav narod. Odgajan pod budnim i skrbnim okom svoje uzvišene Majke, Nj. Veličanstvo se uspješno sprema za teške dužnosti koje će primiti svojim punoljetstvom. Potomak Karađorđa, unuk Kralja Petra I. Velikog Oslobodioca i Sin Kralja Ujedinitelja, On nastavlja slavnu tradiciju Doma Karadjordjevića — okupiti i ojačati jugoslovenski narod i državu, kako bi jaka Jugoslavija mogla nesmetano obavljati svoju historijsku misiju na međi između Istoka i Zapada.

„*TRGOVAČKE NOVINE*". Sa najvećom pažnjom i najiskrenijim simpatijama prati jugoslavenski narod danas napredovanje svoga Mladoga Kralja u ozbiljnosti, dobroti, srdačnosti i iskrenosti — vrlinam, koje osvajaju svakoga građanina ove zemlje. Jer kud god je naš Kralj prošao do danas i došao u dodir sa narodom, osvojio je odmah svakoga Svojom pojavom i vanredno ljubaznim načinom oph đenja: kako u Šumadiji tako i na Primorju, kako u Crnoj Gori, tako i u Slovenačkoj.

Trgovački stalež, koji danas čini u našoj zemlji najveće napore za sređivanje teških naših privrednih prilika, seća se na dan rođenja Svoga Vladara, Ljubljenog Kralja Petra II i želeći Mu od Boga zdravlje, sreću i napredak, kliče Mu iz dubine duše:

Živeo!

„*HRVATSKA STRAŽA*" donosi na prvoj strani sliku Nj. Vel. Kralja Petra II i članak u kojem najavlja da će 14 rođendan mladoga Vladara biti svečano proslavljen u čitavoj Jugoslaviji i da se patriotsko—nacionalna i viteška i druga društva spremaju da čim ljepše proslave rođendan Nj. Vel. Kralja i da mu iskažu svoju odanost, poštenje i ljubav. K tome pranosi iz pariskoga „Joura" članak posvećen Nj. Veličanstvu Kralju Petru II.

„*JUGOSLOVEN*". Mirno i pokorno čekamo dan, kada će naš mladi Kralj uzrasti i spreman sjesti na Prijestolje Svoga Velikoga Oca. Na Prijestolje sa kojega će nam u svakom radu prednjačiti. Biti Junačan i Silan u čuvanju i obrani Otadžbine Svoje. Uzdržljiv i velik u miru. Iz Njegove volje, iz Njegove vjere i oduševljenja svi ćemo crpsti snagu i istrajnost; primjer u službi narodu i narodnoj budućnosti.

Na Njegov svijetli rođendan hvalimo Providnosti što nam Ga je dala!

„*KRUŠEVAČKI GLASNIK*". Punim srcem, volimo mladu Jugoslaviju, zajedničku dobru roditelju našu, punom dušom ljubimo Mladoga Kralja, prvog Sina i Sokola njezinog.

Neka živi i neka se razvija u toplom zagrljaju Svoje uzvišene Majke, naš zatočnik narodne sreće i budućnosti, naš dragi sokolski brat, Njegovo Veličanstvo Petar II, Kralj Jugoslavije.

„*SAMOUPRAVA*". Ako ove osobine Kraljeve mogu samo radovati Njegovu Uzvišenu Majku, celu Kraljevsku Porodicu, Kraljevsko Namesništvo i Kraljevsku Vladu, one će svakako radovati i celu Jugoslaviju, koja može biti srećna što je Kralj, plemeniti izdanak Doma Karađorđevića, sa takvim Svojim osobinama, najbolja nagrada celoj naciji za onu veliku ljubav koju ona ima za monarhiju, i blagoslov Neba Jugoslaviji koja vuče svoga mladoga Suverena!

„*ZETSKI GLASNIK*". U cijeloj našoj zemlji, i svuda u inostranstvu gdje se nalaze naši ljudi, sutrašnji dan biće najsvečanije proslavljen. Okupljen oko svojih svetilišta, prožet velikom ljubavlju prema Nj. V. Kralju i uzvišenom Kraljevskom Domu Karađorđevića, naš narod će prinijeti svoje žarke molitve Stvoritelju, da podari svaku blagodet i sreću mladome Kralju i da uspješnu krunisa Njegovu uzvišenu Kraljevsku misiju.

U spontanim izlivima ljubavi i oduševljenja prema mladome Kralju, Njeg. Vel. Petru II, uzeće nepodijeljenog učešća i stanovništvo naše ponesne Zetske banovine. Gorštaci ovih surih brda, vjerni čuvari Kralja i Otadžbine, i ovoga će puta, kao uvijek dosad, svojim spontanim oduševljenjem pružiti dokaza o svome legendarnom rodoljublju i gotovosti na sve žrtve, kad to traži interes Kralja i Države.

Uz pobožne zvuke zvona, uz pjesmu razdraganih srdaca koja će odjekivati po našim planinama i ravnicama, našim selima i gradovima i ujedinjavati duše, razlijegaće se sjutra širom naše lijepe Jugoslavije radosni usklici:

Da živi Nj. Vel. Kralj Petar II.
Da živi uzvišeni Kraljevski Dom.
Da živi Kraljevina Jugoslavija.

„*NARODNA SAMOUPRAVA*" (*Kragujevac*). Jugoslavenski narod koji je od pradedova, nasuprot kultu sile, gajio kult viteštva i junaštva, gledajući duhovnog Vođu omladine, — koga je Proviđenje destiniralo da primi viteški mač Neumrlog Mu Oca, Aleksandra I Ujedinitelja — s nadom i ponosom gleda na narodnu budućnost.

U časovima radosti, prilikom četrnaestog rođendana Njegovog Veličanstva Kralja Petra II, Kome su upućene današnje narodne zdravice, neka se u horu narodnog oduševljenja čuje i naše spontano, veselo i trokratno:

Živeo!!!

„*NARODNA SAMOUPRAVA*" (*Kraljevo*) Krsten u vodi zahvaćenoj u svim velikim rekama Jugoslavije, Kralj Petar II je poput svoga velikog Oca Blaženo počivšeg Kralja Aleksandra Ujedinitelja u srcu svih gradjana Jugoslavije simbol jedinstva, bratstva i zajedničke budućnosti svih Jugoslovena.

prezirnim tonom usuđuje se stavljati u red Nijemaca, Madžara i Ciganina.

Pošteni i svijesni hrvatski dio jugoslovenskog naroda, ne smije dozvoliti da se ovako blate stranice hrvatske političke sadašnjice i mora nesmiljeno da goni ovakove „krpelje", koji nam pravac života, pod lažnim plaštem hrvatskih tradicija i licumjernim pozivanjem na čiljene poteze hrvatskih velikana, žele zaokrenuti na opasne i sumnjive puteve. *Ljubo Rodić.*

GRAD ŠIBENIK dobiva prema rješenju Min. unutrašnjih poslova 30.000 d. pomoći za izdržavanje policijskog pretstojništva, pa će manjkavosti policijske službe, koje su se osjećale radi nedovoljnog polic. personala, biti uklonjene.

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA
TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Iz Knina

S. K. Orkan — S. K. Dinara

Prvaci grupa

Nakon jednomjesečne pauze naša Dinara ponovno nastupa u borbu za prvenstvo provincije Splitskog nogometnog potsaveza eliminirajući svoje jake protivnike: Doška, Šibenika i Borca, što se najbolja može vidjeti iz jako uskih rezultata, koje je postigla bilo na svom ili stranom igralištu, te je tako postala pobjednikom svoje grupe.

U nedjelju 13 ov. mj. dolazi nam kaštelanski pobjednik S. K. Orkan, koji je visokim pobjedama opremio sve svoje protivnike, i tako se plasirao za semifinalnu borbu.

Radi toga razumljiv je interes u gradu za ovaj za naš veliki susret, kojivala da među domaćom sportskom publikom, jer je ovo prvi put, da ova odlična momčad gostuje u Kninu. U momčadi Orkana igra nekoliko odličnih igrača, te mnogi Orkanovi prvotimci pojačaše našeg majstora Hajduka, kao i neke druge splitske klubove.

Dakle, iz svega se vidi, da će Dinara u nedjeljnom protivniku imati jakog i oštrog takmaca, te će morati uprijeti sve snage, da izvuče što časniji rezultat, i tako opravda nade i želje onih, koji će u velikom broju doći na igralište, da je bodre u ovom teškom susretu.

Očekuje se velika borba. Upri Dinara!

Oglas licitacije

Tehnički Odeljak pri Sreskom Načelstvu u Šibeniku primaće dne 12 IX 1936 u 11 sati ponude za dovršenje čatrnje u Brljuga opć. Silba.

Uslovi se mogu vidjeti u kancelariji Odeljka.

Tehnički Odeljak pri Sreskom Načelstvu u Šibeniku primat će na dan 11. IX. 1936. u 11 sati ponude za dovršenje čatrnje u Veruniću.

Uslovi se mogu vidjeti u kancelariji Odeljka.

Tehnički Odeljak pri Sreskom Načelstvu u Šibeniku primaće na dan 15 septembra 1936. u 11 sati ponude za dovršenje čatrnje u Danilo Kraljice opć. Šibenik.

Uslovi se mogu vidjeti u kancelariji Odeljka.

KONFERENCIJA pretstavnika općine Šibenik, Drniš i Trogir, kroz čija će područja proći Zagorski vodovod, zatim nadležnih ministarstava, održano je juče ujutro. Na konferenciji je raspravljano o načinu izvođenja radnje, zaposlenju radnika, te o eksproprijaciji privatnog posjeda.

IZLET ZA SUŠAK prigodom Jadranskih regata koje će se održati u Sušaku sutra, 13 o. mj priređuje Jadranska plovidba sa parobrodom „Prestolonasljednik Petar". Odlazak iz Šibenika danas u 20 sati, dolazak u Sušak sutra u 5 sati; povratak iz Sušaka je sutra u 16 sati, a dolazak u Šibenik u ponedjeljak u 4 sata. Koji bi mogao da podje iz Sušaka u ponedjeljak u 16 sati tako da dodje u Šibenik u utorak u 4 sata. Cijena za odlazak i povratak 60 din. u svim razredima broda, kreveti II raz. 30 d., a I razr. 40 d. Sve upute kod agencije Jadr. plovidbe.

Očekuje se brojno učešće Šibenčana jer je omogućeno sasvim udobno i jeftino putovanje sa ovim najljepšim parobrodom Jadran. plovidbe i to u svima razredima uz 10 po sto popusta na cijeni III razreda. Nadamo se, da će svak gledati da iskoristi ovu prigodu da posjeti s jedne strane Sušak, a s druge ovu interesantnu utakmicu.

Na regati će učestvovati naš klub „Krka" u četvercu podmlatka, novaka i seniora, četvercu sa kormilarom juniora i seniora, te osmercu juniora i seniora.

Slava rezervnih oficira

U utorak dana 15 septembra o. g. Udruženje Rezervnih oficira i Ratnika Pododbor u Šibeniku slavi svoju Slavu kao uspomenu na dan proboja Solunskog fronta, pak će toga dana održati pomen u crkvi sv. Frane u 7 sati ujutro, a u isto vrijeme i u Starokatoličkoj crkvi. U Srpsko-pravoslavnoj crkvi biće ovaj pomen u 7.30 sati.

Pozivamo sve drugove i prijatelje da neizostavno prisustvuju tom pomenu i na taj način dokažu svoju hvalu i poštovanje poginulim drugovima.

Za drugove koji imaju uniformu da budu u uniformi sa ešarpom i belim rukavicama, a za g.g. koji nemaju uniforme, odijelo civilno sa značkom.

Uz drugarski pozdrav

p. r. sekretara za predsjednika
Srećko B. Bajlo Tomov T. Kvirtian
rez. pš. kap. I. kl. rez. pš. kap. I. kl.

PRIGODOM NEKIDAŠNJE OLUJE dogodilo se više nesreća na moru: Kod Molata razbila je oluja s kraj moterni jedrenjak „Sabioncello" iz Ancone koji je vozio povrće za Zadar. Posada je spašena. Na Dugom Otoku jedva je spašen jedrenjak sv. Nikola iz Novidjana pa je samo nešto oštećen. Kod Žmana prevrnuo je vjetar ribarski brod iz Kaštela. Ribari su plivajući došli kraju, ali su ih valovi, udarajući njima u kamenje, izranili. Ribar Čuka Mate smalaksao je, nije mogao da se izvuče iz mora i utopio se. Dva broda, koji su bili sa ovim potopljenim nestali su i još se za njih nezna; u njima je 12 ljudi.

JAVNA ZAHVALA

Prigodom smrti našeg neprežaljenog

Marijana

dužnost nas veže, da zahvalimo Don Grgurevu župniku bavuničke bolnice, koji je milog pokojnika tješio pri njegovim zadnjim časovima i udijelio mu zadnje utjehe. Zahvaljujemo svima prijateljima i znancima, koji su u našoj golemoj tuzi iskazali sućut, te time olakšali naše boli. Neka je svima naša zahvalnost i od Boga plata.

Obitelj Stipe Ijadice

Svečane proslave rođendana Nj. Veličanstva Kralja Petra II u Dalmaciji

Svečanosti u Sinju

(Karakterističan proglas jedne općine i još neki kurijoziteti).

Akciju oko proslave Kraljeva rođendana povelo je sokol. društvo uz pomoć svih ostalih nacijonalnih društava. Već noći toga dana pred večer vijale su se jugoslav. zastave, a u sami mrak sve kuće gradjana nacijonalnih sinjskih svijetlile su se od upaljenih svijeća na prozorima. Trdjava „Grad“ bila je vrlo lijepo iluminirana, a društvo „Bauxit“ i lumidralo je jedan dio na planini „Visokoj“ oko ovoga rudnika pucajući iz mužara. Sva društva zajedno izdala su rodoljubni proglas na gradjanstvo. Sa „Kamička“ čuli su se hici iz vojnih topova. U sokol. vrtu formirala se povorka od svih kategorija sokolskih, te gradjanstva, časnika i predstavnika vlasti, kao i predstavnika ostalih društava. Sokol. glazba predvodila je povorku uz sjaj bakalja. Kroz ulice Sinja u lijepom redu, uz zvukove koračnica, povorka se je uputila i obilazila mjesto oduševljeno i spontano pjevajući rodoljubne pjesme i grmko kličući Nj. Vel. Kralju Petru II. Kraljici Majci, Domu Karadjordjevića, Velikoj i nerazdjeljivoj Jugoslaviji, junačkoj našoj jugosl. vojsci i t. d. Pred sreskim načelstvom povorka se zaustavila i tu je glazba zasvirala jugosl. himnu, te klicanju nije bilo kraja. Zatim gradjanstvo pjeva „Hej Slaveni“ i glazba nakon toga intonira koračnicu „Jugoslavija je naša mati“... koja se u svemu pjesmi iz tisuće grla gubi. Te večeri u sokol. vrtu priredjena je zabava, koja je trajala do zore, odakle je glazba u 6 sati ujutro pošla mjestom svirajući budnicu.

Opaziti nam je ovo, da je povorka vanredno uspjela i bila dostojanstvena, kako se samo poželjiti mogle; da je oduševljenje gradjanstva od prošle godine toliko se samo sobom podiglo i ojačalo, koliko se nije dalo ni zamisliti; vidjelo se i vidi se svaki dan sve više, da šma još Jugoslovena i to sad baš onih koji će stajati tvrdo i nepopustljivo na ideálima Jugoslovenstva; vidjelo se, da su oni „miši“ o kojima je prigodom Mučenikova zbora rekao jedan doseljenik, a „veliki Hrvat“ u Sinju, da su utekli i skrili se u rupe — izišli sada smjelo i neustrašivo i da se pretvaraju u velikolavove, koji će požderati ne samo njih, te strašire mise, nego i sve „mačke“. Nadalje kao najbolji komentar, kakovom dušom i osjećajem spremala je općinska uprava proslavu Kraljeva rodjendana i sudi lovala u istoj, neka posluži proglas iste, koji u originalu prilažemo:

Općinsko Upraviteljstvo
Broj: 9448-36 *Sinj, 5. 9. 1936*

O G L A S!

Dne 6. 9. t. g. slavi se rodjendan Njegova Veličanstva Kralja Petra II. koji dan je po zakonu proglašen kao državni praznik.

Svečano blagodarenje održaće se u rimokatoličkoj crkvi u 9.45, a u pravoslavnoj u 10 sati prije podne, o čemu se obznanjuje cijenjeno gradjanstvo u svrhu da izvrši svoju dužnost.

Prema dopisu Sreskog Načelstva u Sinju Br. 14285-36 od 1. 9. t. g. kroz čitav dan zatvaraju se sve trgovačke i zanatske radnje, a vlasnici privatnih zgrada imaju izvjestiti državne zastave.

Predsjednik:
Dr. Smolčić s. r.

Tajnik:
Švarc s. r.

Još kad spomenemo, da 5. t. m. u večer prigodom povorke na općinskoj zgradi nije bio ni jedan prozor osvijetljen i ni jedna jugosl. zastava, onda mentalitet onih, koji su u njoj jasan mam je iako oni više (kad im treba) da su za Kralja i Državu. Takodjer na kućama poznatih sinjskih separatista i vodja nije bilo svijeća ni zastava u večer, a sutradan 6. t. m. vidjela se od nekoliko centimetara jugosl. zastava, premda su na Mačekov rodjendan sa istih kuća visjele hrvat. zastave od nekoliko metara.

Na dan 6. t. m. iza blagodarenja u katol. i pravosl. crkvi, kojemu su prisustvovale sve vlasti, društva, vojska, škole, gradjanstvo i desta seljaka pod jugosl. zastavom, vojska je (i pješadija 13 puka i artilj. 7 puka) u uzornom redu i odličnom nastupu izvršila na trgu pred komandantom mesta g. puk. Vukotićem i ostalim predstavnicima vojske i vlasti svoj defile. I tom zgodom klicalo se Kralju, Vojsci, Jugoslaviji itd.

Opazili smo, da su svi predstavnici na blagodarenje došli u svečanom odijelu, samo predstavnik općine u običnom — valjda je predstavlja seljačku općinu, all onda je trebao da dodje u seljačkoj nošnji, što bi bolje priličilo. Ove godine opazili smo ipak neko poboljšanje, jer dok su lani na isti dan s nečijih prozora visjele ponjave, ove godine nije visjelo ništa — naravno ni jugosl. zastava. — U 11 sati bila je svečana sjednica u Sokolani uz govor starješine, 2 deklamacije i pjevanje „Hej Sloveni“.

Uvečer u ofcir. domu priredjena je svečana zabava, koju je otvorio kom. mesta g. puk. Vukotić, a trajala je do zore uz prisustvovanje svih ofcira i velikog broja gradjanstva.

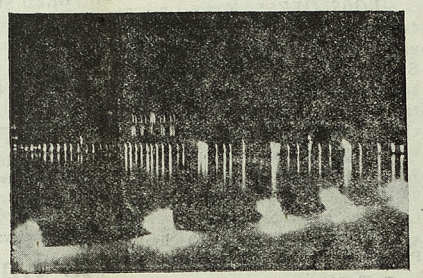
Proslava Kraljeva rodjendana otkrila je lice mnogih ljudi u Sinju, a oni, kojima je to dužnost da vide, neka znadu. Nas Jugoslovene ovaj dan napunio je velikom vjerom u konačnu i opću pobjedu Jugoslavenske Misli, koja nije daleko

-a-

Veličanstvena proslava u Baškovodi

Ovogodišnja proslava rodjendana Nj. Vel. Kralja Petra II., izvršena je na vrlo svečan način kakvog Baškovoda još nije zapamtila. Cijela proslava bila je jedna velika triumfalna manifestacija Jugoslavenske Baškovode svome mladome Kralju i Jugoslaviji. U subotu u 6 sati poslepodne svečanost je najavljena pucnjavom iz mužara.

U večer sva Baškovoda plivala je u moru svijetla, lagani povjetarac njihao je svijetli plamen iz bezbroj zapaljenih svijeća (gornja fotografija prikazuje taj veličanstven prizor).

Jedan dio Baškovode u noći prigodom svečane rasvjete 5. 9. 1936

Sve se je gušilo od oduševljenja, mužari su gruvali, a neprekidni poklici Nj. Vel. Kralju, Jugoslaviji, Kraljevskom domu, Kraljici Majci te Blagp. Kralju Ujedinitelju, odavali su da je Baškovoda svà prirasla uz prestolje Mladog Kralja. Manifestacije su se ponavljale do kasno u noć, tako da su svi koji vole svoga Kralja i Jugoslaviju i ako kasno išli na počinak neizmjerno oduševljeni.

NEDJELJA 6. IX. Već u 5 sati u jutro pucnjavom mužara navještено je, da je osvanuo dan radosti i sreće, dan oduševljenja cijelom Jugoslavenskom narodu. Lijep sunčan dan, lagani povjetarac je hljeo da se zastave lepršaju te pokažu cijelom svijetu da Jugoslaveni vole svoga Kralja. Uredi kao i Sokol. društvo bili su u neprilici radi prisustvovanja blagodarenju, jer ih Župski ured na zaprepaščenje sviju nije obavijestio o satu održanja, a što se je slabo dojmilo svih a naročito stranaca. Nešto oko 7 sati saznalo se da će se Blagodarenje održati u 7.30 sati. Već oko 7.15 sati počeli su se sakupljati pred crkvom prestavnici vlasti, članovi Sokol. društva sa upravom, te i drugih gradjana. Po završetku blagodarenja od prisutnih zapjevana je Državna himna, što se je vrlo slabo dojmilo našeg velečasnog župnika, koji je sav gnjevan doletio do žandarmerij. narednika te ga upozorio da se Državna himna nesmije u crkvi pjevati. Pitamo od kada nije dozvoljeno prigodom sličnih blagodarenja pjevati u crkvi Državnu himnu, kako je onda dozvoljeno u toj istoj crkvi pjevati uz pratnju harmoniuma „Lijepa naša...“ što ja pisac lično u prisustvu dvaju drugih lica slušao.

Po završetku blagodarenja Sokolsko društvo održalo je svečanu sjednicu sa koje je upućen slijedeći telegram:

Nj. Vel. Kralju Petru II.
Beograd

Sa obala plavog Jadrana sakupljeni na svečanoj sjednici slaveći rodjendan našeg uzvišenog starešine padatiremo Mu izraze naše vernosti i odanosti i kličemo da živi Nj. Vel. Kralj Petar II.

Sokolsko društvo Baškovoda
Starešina: Cvitanović

Čitanje telegrama bilo je primljeno sa poklicima Nj. Vel. Kralju i Jugoslaviji. Uvečer pred dupkoj punoj dvorani Sokolsko društvo održalo je akademiju koja je izvanredno uspjela. Brat Š. Sikavica održao je lijepi prigodni govor, na završetku pozivši prisutne da se okupe oko prestolja mladoga Kralja te sa ponosom da „Čuvaju Jugoslaviju“ sveti amanet Kralja Mučenika. Klicanje Njeg. Vel. Kralju Petru II., Jugoslaviji, Kralju Mučeniku, ni kraja. „Kralju Petru II.“ „Zdravo Kralju“ te „Kralju Sokolu“ recitovali su sa mnogo uspjeha sokoli: A. Jozipović, V. Stančić i sestra D. Stančić zašto su bili nagradjeni dugim aplauzom.

Po čitanju poslanice S.S.K.J. otpjevana je državna himna te sokolska „Hej Slaveni“ pa su se učesnici počeli sakupljati pred Sokolanu gdje su se nastavile burne manifestacije do kasno u noć, cijela Baškovoda orila se je od neprekidnih poklika Kralju Petru II., Slavnom domu Karadjordjevića, Kraljici Majci, Jugoslaviji, Jugosl. Baškovodi i Kralju Mučenika. U svemu Baškovoda je na svečan način proslavila rodjendan Nj. V. Kralja Petra II. Najveće priznanje ide Sokolskom društvu koje je preuzelo na sebe dužnost organizacije proslave, te svim svijesnim Jugoslavenima Baškovode koji su pripomogli i učestvovali proslavi.

Na završetku napomenuti mi je, da je Sokolsko društvo zatražilo od Župskog Ureda u Baškojvodi da bi se izdao crkveni muzir za pucanje prigodom svečanosti, gosp. župnik je odbio izdati ga motivisajući da treba donijeti odobrenje od Sreskog Načelstva, kada se je odobrenje od Sreza donijelo na zaprepaščenje — mnogo poštovani — zatražio je, da treba i od Biskupa kako se do Presvijetlog zbog kratkoće vremena nije moglo doći, Baškovođani da nije bilo jednog drugog mužara morali su proslavu izvršiti bez pucanja. Sigurno je: da smo dobili odobrenje i od Biskupa, vjerovatno bi naš velečasni gospodin poslao da tražimo odobrenje od Njegove svetosti Papa! Ništa čudnovato! V. S.

Iz Skradina

I ove godine najsvečanijim načinom i sa puno oduševljenja proslavio je naš grad rodjendan našeg ljubljenog Kralja.

Svečanost je započela 5 septembra u 19 sati velikom rasvjetom našeg grada, slavljenjem zvona, i osvjetljenjem dvaju ogromnih i ukusnih slavoluka, te bacanjem vatrometa i pucnjavom.

Sutradan u katoličkoj i pravoslavnoj crkvi odslužena su blagodarenja uz veliko učestvovanje gradjana, seljana iz okolnih sela, zvaničnih lica i prestavnika društava i raznih korporacija.

U pravoslavnoj crkvi uz skladno i lijepo pojanje, čula se i lijepa i bratska besjeda sveštenika g. Mladena Gašića.

Poslije podne i pored hrdjava vremena, slegao se u grad i veliki broj naših svijesnih seljana. Ni veliki skropac, praćen jakim vjetrom, nije u 18 sati osujetio veliku povorku svijesnih Jugoslavena. U okićenom gradu hrlili su se i odjeljivali oduševljeni poklici našem Mladom Kralju, Kraljici Mariji, Karadjordjevića Domu, Kaezu Namjesniku, Jugoslavenskoj Vojsci i nerazdjelivoj Jugoslaviji.

Po tom u prisutnosti sve te razdragane mase svijetà, u prepunoj dvorani kina Dragišić, održala se svečana akademija. Započela je smišljenim patriotskim govorom sveštenika g. Ml. Gašića. Zatim je otpjevana od sokolskog podmladka drž. himna. Od vrijednog podmladka izdeklamovane su pjesme: „Čestitka Kralju na rodjendan“ od I. Škrtina, „Naša himna“ od A. Šantića. Lijepo i sa razumijevanjem izveden je trijalog „Tri Jugoslavenke“ od S. Petrovića kao i alegorijska scena „Svetli dan“ od A. Šantića. Vrlo su dobro naši požrtvovani diletanti odigrali svoje uloge koliko u igri: „Na Kraljev dan“, od Dr. I. L. ha, toliko i političku poznatu satiru „Jazavac pred sudom“ od P. Košića. Ta lijepa i svečana akademija zaključena je sa Piramidom: „Sokolski pozdrav“.

Treba istaknuti, da su svi diletanti bez razlike uložili mnogo mara i truda, da istudiraju svoje uloge, te da su ih na opće odobravanje i lijepo odigrali. Posebno treba pohvaliti igre: Mladena Maleševića, koji nam je teško i veliku ulogu Davida Štrbca u „Jazavac pred sudom“ prikazao najljepše sa svim njemim karakteristikama, te Branka Dragišića, Despe Milić M. Kalinića, Lenke i Radmile Ležajić, gospodje G. i A. Maleš, A. Pavasović te mile djećice, Bačić, Travca i Šandić.

Za uspjeh sve ove zabave, zaslužio je prvu hvalu bogoslov Milorad Dodrota, koji je sve aranžirao i svojski se zauzeo, da svečanost što dostojnije i lepše ispade.

I ovom prilikom ne smije se zaboraviti na rodoljubno i plemenito gradjanstvo, koje je svojim dobrovoljnim doprinosima izdržalo sav trošak oko ove prelijepe svečanosti, a ni na naše čestite seljane, koji su svojim prisustvom veličali ovaj svečani dan.

Skradinjanin

Kupalište „Soline“
Biograd n-m
zakupnici: And. i Vice Pelicarić

Zadivljiva prirodna pješkovita plaža. Ubava nepregledna šuma, u kojoj se čovjek po kratkom boravku osjeća preporodjen. - Tuš hladne tekuće vode bezplatno Prvoraz. Buffet — niske cijene

Week-end karte (svake nedjelje) ŠIBENIK-BIOGRAD po Din 25. Odl. iz Šibenika u 5 s. i 9.15 s. Povr. iz Biograda u 21 sati i u ponedjeljak ujutro u 5.30 sati.